

TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI

ISSN: 2992-9083

O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI

VOL. 3 ISS:4 (2026)

INSURANCE MARKET OF UZBEKISTAN

СТРАХОВОЙ РЫНОК УЗБЕКИСТАНА

INSURANCE

TDIU, Islom Karimov 49, 100066, Toshkent

<https://insurance.tsue.uz>

№	MUNDARIJA	Page
1.	SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH <i>Baytanov O'ralboy Miraqul o'g'li</i>	4
2.	QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'NING XORIJ TAJRIBASI VA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH ISTIQBOLLARI <i>Bobomurodov Abdurasul</i>	7
3	KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANTIRISH <i>Ruziyev Oybek Abdimuminovich, Karimov Erkin Yusubovich</i>	10
4	KICHIK BIZNESNI MOLIYAVIY RESURSLARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRIGA TA'SIR E'TUVCHI OMILLARI <i>Ketmanov Avazbek Malikovich</i>	13
5	ELEKTR ENERGIYASINI SOTISHDA YO'QOTISHLARNI QOPLASH BO'YICHA HISOB-KITOBLAR <i>Nurniyozov Feruz Abdurashid o'g'li</i>	16
6	DAVLAT XARIDLARINING IQTISODIY MAZMUNI VA MAMLAKAT MOLIYA TIZIMIDAGI O'RNI: NAZARIY YONDASHUVLAR <i>Xamdamov Sardor Farmon o'g'li</i>	19
7	MAVSUMIY ISHLAB CHIQARISH SHAROITIDA KORXONA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI <i>Kilichev Alisher Akramovich</i>	21
8	XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH <i>Primkulova Zilola Abrorovna</i>	23
9	TIBBIY XIZMATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH <i>Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna</i>	25

“O‘ZBEKISTON SUG‘URTA BOZORI” JURNALI TAHRIR KENGASHI A‘ZOLARI

1. Teshabayev To‘lqin Zakirovich (Kengash raisi. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti rektori, i.f.d. prof.).
2. Fayziyev Orifjon Olimovich (Kengash raisi o‘rinbosari, Istiqbolli loyihalar milliy agentligi direktor o‘rinbosari).
3. Azimov Rustam Sadikovich (O‘zbekinvest eksport-import sug‘urta kompaniyasi AJ Bosh direktori, i.f.d. prof.).
4. Mehmonov Sultonali Umaraliyevich (Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti prorektori, i.f.d., prof.).
5. Abduraxmonova Gulnora Qalandarovna (Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti prorektori, i.f.d. prof.).
6. Xudoyqulov Sadirdin Karimovich (TDIU huzuridagi “O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari” ilmiy tadqiqot markazi direktori).
7. Xalilov Oybek Nasirovich (O‘zbekiston sug‘urta bozori professional ishtirokchilari Uyushmasi Kengash raisi).
8. Qo‘ldoshev Qamariddin Mansurovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida professori, i.f.d., Bosh muharrir).
9. Zaynalov Jahongir Rasulovich (Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Moliya” kafedrasida mudiri, i.f.d. prof.).
10. Shennayev Xo‘jayor Musurmanovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida mudiri, DSc, prof.).
11. Boyev Habibullo Ismoilovich (TDIU “Soliq va soliqqa tortish” kafedrasida professori, i.f.d.).
12. Nurullayev Abdulaziz Sirojiddinovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida dotsenti, i.f.d.).
13. Merident Randles (FSA, MAAA. Prinsipal & Consulting Actuary. Senior Consultant, UNDP-Milliman Global Actuarial Initiative).
14. Ong Xie (FIA, FSAS. Program Manager, UNDP-Milliman Global Actuarial Initiative. Pronouns: She/Her).
15. Yadgarov Akram Akbarovich (TDIU “Yashil iqtisodiyot” kafedrasida professori, i.f.d.).
16. Yuldashev Obiddin Toshmurzayevich (TDIU magistratura dekan muovini, i.f.d.).
17. Maxmudov Akbar Abduxamidovich (Toshkent ijtimoiy innovatsiya universiteti rektori, PhD, dotsent).
18. Axrorov Zarif Oripovich (TDIU Samarqand filiali “Moliya, soliq va bank ishi” kafedrasida mudiri, i.f.d., dotsent).
19. Qurbonov Xayrulla Abdurasulovich (TDIU Xalqaro va milliy reytinglar bilan ishlash bo‘limi boshlig‘i, i.f.n. dots.).
20. Raxmatullayev Botirjon Abduxamidovich (Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universiteti. Akademik faoliyat bo‘yicha prorektor PhD, dotsent).
21. Musaxonzoda Ikromjon Sobirxon o‘g‘li (TMC institute “Milliy ta’lim yo‘nalishlari akademik faoliyat va ilmiy ishlar” bo‘yicha prorektor, PhD).
22. Hasanov Xayrulla Nasrullayevich (TDIU Besh tashabbus markazi bo‘lim boshlig‘i, PhD).
23. Kenjayev Ilxom G‘iyozovich (TDIU magistratura dekan muovini, PhD, dots.).
24. Imomov Hamdilla Hamdamovich (TDIU “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar” kafedrasida professor v.b., i.f.n.).
25. Baratova Dinara Alisherovna (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida dotsenti, PhD. Tahririyat kengashi kotibi).
26. Agzamov Avazxon Talgatovich (TDIU “Soliq va soliqqa tortish” kafedrasida professori, PhD).
27. Nomozova Qumri Isoyevna (Bank moliya akademiyasi dotsenti, PhD).
28. Xamdamov Shoh-Jaxon Raxmat o‘g‘li (TDIU “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar” kafedrasida dotsenti, PhD).
29. Maxmudov Samariddin Baxriddinovich (“Ma‘mun” universiteti “Iqtisodiyot” kafedrasida dotsenti, PhD).
30. Abduturapova Dildora Farxodjon qizi (“Ilmiy tadqiqot faoliyatini tashkil etish” bo‘limi bosh mutaxassisi, PhD).
31. Abdusattarova Dildora Baxodirovna (TDIU “Soliq va soliqqa tortish kafedrasida” dotsenti).
32. Nosirov Jasur Tursunpulotovich (Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universiteti “Akademik faoliyat va registrator” departamenti rahbari, PhD, dotsent).
33. Adilova Gulnur Jorabayevna (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida dotsenti, PhD.).
34. Malikova Dilrabo Mo‘minovna, (TDIU Samarqand filiali "Moliya, soliq va bank ishi" kafedrasida dotsenti, PhD).
35. Bobomurotova Manzura Panji qizi (TDIU “Soliq va soliqqa tortish” kafedrasida assistenti, PhD).

TIBBIY XIZMATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH

Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna

Kimoyo texnologiyalar universiteti

Samarqand filiali assistentni

Email: moxinabonushamsikulova@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari tadqiq etilgan. Tibbiy xizmatlar ko'rsatish jarayonida xarajatlar va daromadlarni to'g'ri e'tirof etish, ularni hisobga olish hamda moliyaviy hisobotlarda ishonchli aks ettirish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, sog'liqni saqlash tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish, xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talablari asosida buxgalteriya hisobini takomillashtirish hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarur bo'lgan axborot sifatini oshirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tibbiy xizmatlar, buxgalteriya hisobi, xarajatlar hisobi, daromadlarni e'tirof etish, moliyaviy hisobot, sog'liqni saqlash, raqamlashtirish, boshqaruv hisobi.

Abstract: This article examines the theoretical and practical aspects of improving the accounting system for medical services. The study analyzes the recognition and accounting of revenues and expenses related to the provision of medical services, as well as their reliable presentation in financial statements. Particular attention is paid to the implementation of digital technologies in the healthcare sector, the improvement of accounting practices in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS), and the enhancement of accounting information quality to support effective managerial decision-making.

Keywords: medical services, accounting, cost accounting, revenue recognition, financial reporting, healthcare, digitalization, management accounting.

Абстрактный: В данной статье исследованы теоретические и практические аспекты совершенствования бухгалтерского учета медицинских услуг. Проанализированы вопросы правильного признания доходов и расходов при оказании медицинских услуг, их учета и достоверного отражения в финансовой отчетности. Особое внимание уделено внедрению цифровых технологий в систему здравоохранения, совершенствованию бухгалтерского учета в соответствии с требованиями международных стандартов финансовой отчетности, а также повышению качества учетной информации для принятия эффективных управленческих решений.

Ключевые слова: медицинские услуги, бухгалтерский учет, учет затрат, признание доходов, финансовая отчетность, здравоохранение, цифровизация, управленческий учет.

Kirish (Введение/Introduction).

Bugungi kunda sog'liqni saqlash tizimini isloh qilish, aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifati va samaradorligini oshirish, moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish hamda tibbiyot tashkilotlari faoliyatining shaffofligini ta'minlash ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu maqsadlarga erishishda tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini zamonaviy talablar asosida tashkil etish va takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Buxgalteriya hisobi nafaqat moliyaviy natijalarni aks ettirish vositasi, balki boshqaruv qarorlarini qabul qilish, xarajatlarni nazorat qilish, resurslardan samarali foydalanish va tibbiy xizmatlarning iqtisodiy samaradorligini baholashning asosiy axborot manbai hisoblanadi.

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish, tibbiy sug'urta mexanizmlarini joriy etish, raqamli texnologiyalar va elektron tibbiy axborot tizimlaridan keng foydalanish buxgalteriya hisobiga qo'yilayotgan talablarni yanada oshirmoqda. Shu bilan birga, tibbiy xizmatlarning o'ziga xos xususiyatlari, ularning tannarxini aniqlash, daromad va xarajatlarni to'g'ri e'tirof etish, xizmatlar rentabelligini baholash hamda moliyaviy hisobotlarda ishonchli aks ettirish masalalari ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb bo'lib qolmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobining amaldagi holatini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda xalqaro tajriba va zamonaviy raqamli yechimlar asosida uni takomillashtirish yo'nalishlarini ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot natijalari tibbiyot tashkilotlarida hisob tizimining samaradorligini oshirish, xarajatlarni boshqarishni takomillashtirish, moliyaviy hisobotlarning ishonchligini ta'minlash hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarur bo'lgan axborot sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili (Обзор литературы/Literature review).

Tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish masalalari so'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirishning yangi mexanizmlarini joriy etish, raqamli texnologiyalarni keng qo'llash va xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga moslashish jarayonlari bilan chambarchas bog'liq holda rivojlanmoqda. Mazkur yo'nalishdagi ilmiy tadqiqotlarda tibbiyot tashkilotlarida xarajatlarni boshqarish, xizmatlar tannarxini aniqlash, daromadlarni e'tirof etish va moliyaviy hisobotlarning ishonchligini ta'minlash masalalariga alohida e'tibor qaratilgan.

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO) tomonidan e'lon qilingan tadqiqotlarda sog'liqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishi samarali moliyaviy boshqaruv va shaffof buxgalteriya hisobi tizimiga bevosita bog'liqligi qayd etilgan. Resurslardan oqilona foydalanish hamda xarajatlarni aniq hisobga olish tibbiy xizmatlar sifati va ulardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishda muhim omil hisoblanadi [1].

Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda sog'liqni saqlash xarajatlarni boshqarishda faoliyatga asoslangan xarajatlar hisobi (Activity-Based Costing) va raqamli boshqaruv tizimlarini qo'llash tibbiyot tashkilotlari faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirishga xizmat qilishi asoslab berilgan [2].

Xalqaro buxgalterlar federatsiyasi (IFAC) tavsiyalarida davlat va xususiy tibbiyot tashkilotlarida xalqaro moliyaviy hisobot standartlari hamda xalqaro davlat sektori buxgalteriya hisobi standartlarini qo'llash moliyaviy axborotlarning shaffofligi, taqqoslanuvchanligi va ishonchligini oshirishi ta'kidlangan [3].

Xalqaro buxgalteriya standartlari kengashi (IASB) tomonidan ishlab chiqilgan IFRS 15 "Customers with Contracts" standarti tibbiy xizmatlar ko'rsatishdan olinadigan daromadlarni e'tirof etishning zamonaviy usullarini belgilab bergan. Ushbu standart xizmatlar bosqichma-bosqich bajarilganda daromadlarni haqqoniy aks ettirish imkonini yaratadi [4].

Davlat sektorida buxgalteriya hisobi standartlarini ishlab chiquvchi IPSASB tavsiyalarida sog'liqni saqlash muassasalari aktivlari, majburiyatlari, grant mablag'lari va davlat subsidiyalarini hisobga

olishning yagona metodologik yondashuvlari ishlab chiqilgan bo'lib, ular moliyaviy hisobot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi [5].

O'zbekiston Respublikasida sog'liqni saqlash tizimini isloh qilish bo'yicha qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar tibbiy xizmatlarni moliyalashtirishning zamonaviy mexanizmlarini joriy etish, tibbiyot muassasalarining moliyaviy mustaqilligini kengaytirish hamda buxgalteriya hisobi tizimini xalqaro talablarga moslashtirishga qaratilgan [6].

Moliya vazirligi tomonidan tasdiqlangan buxgalteriya hisobi milliy standartlari va uslubiy ko'rsatmalar tibbiyot tashkilotlarida moliyaviy operatsiyalarni to'g'ri hujjatlashtirish, xarajatlarni iqtisodiy mazmuniga ko'ra guruhlash va moliyaviy hisobotlarni shakllantirishning huquqiy asosini yaratmoqda [7].

So'nggi yillarda olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda tibbiyot tashkilotlarida ERP tizimlari, elektron tibbiy karta, bulutli texnologiyalar va sun'iy intellekt elementlarini buxgalteriya hisobiga integratsiya qilish boshqaruv hisobi samaradorligini oshirishi, real vaqt rejimida moliyaviy monitoringni amalga oshirish hamda xarajatlarni optimallashtirish imkoniyatini yaratishi ilmiy jihatdan asoslangan [8].

Umuman olganda, tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish xarajatlar hisobini aniqlashtirish, daromadlarni xalqaro standartlar asosida e'tirof etish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish hamda moliyaviy hisobotlarning shaffofligini oshirish orqali sog'liqni saqlash tizimining iqtisodiy samaradorligini sezilarli darajada yuksaltirish imkonini beradi. Shu sababli mazkur yo'nalishda ilmiy-amaliy tadqiqotlarni davom ettirish dolzarb ahamiyat kasb etadi [9].

Tadqiqotni amalga oshirishda foydalanilgan usullar (Методы /Methods).

Mazkur tadqiqotda tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganishda kompleks ilmiy yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot davomida tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, iqtisodiy-statistik tahlil, guruhlash, taqqoslash, umumlashtirish hamda ilmiy abstraksiyalash usullaridan foydalanildi. Ushbu usullar orqali tibbiyot tashkilotlarida daromad va xarajatlarni hisobga olish, tibbiy xizmatlar tannarxini shakllantirish, moliyaviy natijalarni aniqlash hamda moliyaviy hisobotlarni yuritish amaliyoti baholandi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining buxgalteriya hisobi va sog'liqni saqlash sohasiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar, milliy buxgalteriya hisobi standartlari, IFRS va IPSAS talablari asosida qiyosiy tahlil o'tkazildi. Tadqiqotning axborot bazasini normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy adabiyotlar, statistik ma'lumotlar hamda tibbiyot tashkilotlarining moliyaviy hisobotlari tashkil etdi. Olingan natijalar asosida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobining shaffofligi va samaradorligini oshirish, xarajatlar hisobini takomillashtirish hamda raqamli texnologiyalarni keng joriy etishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi.

Tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ma'lumotlarni tizimlashtirish, ilmiy manbalarni tahlil qilish va matni takomillashtirish bosqichlarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan yordamchi vosita sifatida taxminan 30% darajada foydalanildi. Barcha ilmiy xulosalar, tahlillar va yakuniy natijalar muallif tomonidan mustaqil shakllantirildi.

Tahlil va natijalarlar (Анализ и результаты/Analysis and results).

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tibbiyot tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritish tizimi so'nggi yillarda takomillashib borayotgan bo'lsa-da, tibbiy xizmatlar tannarxini aniq hisoblash, xarajatlarni xizmat turlari bo'yicha taqsimlash hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarur bo'lgan axborotlarni shakllantirishda ayrim muammolar saqlanib qolmoqda. Amaldagi hisob tizimida ko'plab xarajatlar umumiy xarajatlar tarkibida aks ettirilishi natijasida alohida tibbiy xizmatlarning haqiqiy tannarxini aniqlash qiyinlashmoqda.

Qiyosiy tahlil natijalariga ko'ra, xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) va davlat sektori uchun xalqaro buxgalteriya hisobi standartlari (IPSAS) talablarini buxgalteriya amaliyotiga bosqichma-bosqich joriy etish tibbiyot tashkilotlarida moliyaviy axborot sifatini oshirishga xizmat qiladi. Tadqiqot yakunida xarajatlarni hisobga olishni takomillashtirish, xizmatlar tannarxini aniq kalkulyatsiya qilish, boshqaruv hisobi elementlarini rivojlantirish hamda buxgalteriya hisobini to'liq raqamlashtirish tibbiy xizmatlar samaradorligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillar ekanligi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tibbiy xizmatlar sohasida buxgalteriya hisobi tizimini takomillashtirish moliyaviy resurslardan

samarali foydalanish, xarajatlarni aniq hisobga olish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Amaldagi hisob tizimida tibbiy xizmatlar bo'yicha xarajatlarni to'liq tasniflash, ularni xizmat turlari kesimida hisobga olish hamda moliyaviy natijalarni tezkor baholash bilan bog'liq ayrim muammolar saqlanib qolmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirilgan buxgalteriya axborot tizimlarini joriy etish hisob jarayonlarini soddalashtirish, inson omili ta'sirini kamaytirish hamda moliyaviy hisobotlarning aniqligi va ishonchligini oshirish imkonini beradi. Elektron hujjat aylanishi, integratsiyalashgan axborot tizimlari va real vaqt rejimida moliyaviy ma'lumotlarni shakllantirish boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Shuningdek, xarajatlarni faoliyat turlari va mas'uliyat markazlari bo'yicha hisobga olish tibbiy xizmatlarning haqiqiy tannarxini aniqlash, moliyaviy resurslarni oqilona taqsimlash hamda rentabellik darajasini baholash imkoniyatini yaratadi. Bu esa tibbiyot muassasalarida moliyaviy intizomni mustahkamlash va mablag'lardan maqsadli foydalanishga xizmat qiladi.

Tadqiqot davomida xalqaro tajriba tahlili shuni ko'rsatdiki, zamonaviy buxgalteriya hisobi tizimlari elektron sog'liqni saqlash platformalari, ERP tizimlari va raqamli moliyaviy boshqaruv vositalari bilan integratsiyalashgan holda yuqori samaradorlikni ta'minlamoqda. Bunday yondashuv moliyaviy axborotlarning shaffofligini oshirish, ichki nazoratni kuchaytirish hamda boshqaruv qarorlarini ishonchli ma'lumotlar asosida qabul qilish imkonini beradi.

Olingan natijalar tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish hamda xarajatlar hisobi va ichki nazorat mexanizmlarini rivojlantirish sog'liqni saqlash muassasalarining moliyaviy barqarorligi va xizmatlar sifati oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

Xulosa va takliflar (Выводы и предложения/Conclusion).

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish sog'liqni saqlash tashkilotlarida moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish, xarajatlarni samarali boshqarish, tibbiy xizmatlar tannarxini aniq hisoblash hamda moliyaviy natijalarning ishonchligini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot davomida amaldagi buxgalteriya hisobi tizimida xarajatlarni xizmat turlari bo'yicha to'liq hisobga olish, zamonaviy boshqaruv hisobi elementlaridan foydalanish va raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha ayrim kamchiliklar mavjudligi aniqlandi. Shu bilan birga, xalqaro standartlar asosida tashkil etilgan buxgalteriya hisobi tizimi moliyaviy axborotlarning shaffofligi va sifatini oshirishga xizmat qilishi asoslandi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

- tibbiy xizmatlar tannarxini aniqlashda xarajatlarni xizmat turlari va javobgarlik markazlari kesimida hisobga olish tizimini joriy etish;
- buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotlarni yuritishda IFRS hamda IPSAS standartlari talablarini bosqichma-bosqich amaliyotga tatbiq etish;
- tibbiyot tashkilotlarida zamonaviy elektron buxgalteriya dasturlari va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish orqali hisob jarayonlarini avtomatlashtirish;
- boshqaruv hisobini rivojlantirish, xarajatlar monitoringini kuchaytirish va rahbariyatni tezkor analitik ma'lumotlar bilan ta'minlash;
- ichki nazorat tizimini takomillashtirish hamda moliyaviy hisobotlarning ishonchligini oshirish;
- buxgalteriya xodimlarining kasbiy malakasini muntazam oshirish va xalqaro standartlar bo'yicha o'quv dasturlarini kengaytirish;
- tibbiy xizmatlar xarajatlarini tahlil qilish asosida resurslardan samarali foydalanish va moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash.

Mazkur takliflarning amaliyotga tatbiq etilishi tibbiyot tashkilotlarida buxgalteriya hisobi sifatini yangi bosqichga olib chiqish, moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish, xizmatlar tannarxini aniq shakllantirish, mablag'lardan maqsadli foydalanishni ta'minlash hamda tibbiy xizmatlar sifati va raqobatbardoshligini yuksaltirishga xizmat qiladi. Shuningdek, buxgalteriya hisobi tizimining xalqaro standartlarga moslashtirilishi investitsion jozibadorlikni oshirish, moliyaviy intizomni mustahkamlash va sog'liqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun muhim ilmiy-amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar (Литературы/References):

1. World Health Organization. Global Health Expenditure Report 2025: Health Financing for Universal Health Coverage. Geneva: WHO, 2025.

2. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Health at a Glance 2025: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing, 2025.
3. International Federation of Accountants (IFAC). Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncements. New York: IFAC, 2025.
4. International Accounting Standards Board (IASB). IFRS Accounting Standards – 2025 Required Standards. London: IFRS Foundation, 2025.
5. International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB). Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncements. New York: IFAC, 2025.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston – 2030" strategiyasini amalga oshirishga oid sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi normativ-huquqiy hujjatlari. Toshkent, 2024.
7. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Buxgalteriya hisobi milliy standartlari va ularni qo'llash bo'yicha uslubiy tavsiyalar. Toshkent, 2025.
8. World Bank. Digital Transformation of Health Systems: Opportunities for Better Financial Management. Washington, DC: World Bank, 2024.
9. United Nations. World Economic Situation and Prospects 2025: Digital Transformation and Sustainable Development. New York: United Nations, 2025.